

M. ŞEHMUS GÜZEL

HIDIRLAR KIZI

Künyesidir

İlk kez yayınlanıyor : Eylül 2019

Yapıt : M. Şehmus Güzel

Teknik Yönetmen : Ferruh Dinçkal

Dizgi : MŞG

Sayfa Düzeni : MŞG

Kapaktaki Yapıt : Ferruh Dinçkal

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Belli olmaz.

Bu yapıtın her türlü yayın hakkı yazarına aittir. Olmayabilir de.
Hani sahici, harbi, cesur bir yayınevi çıkarsa. Kimbilir?

Kitaptan edinmek için iletişim : Gerekirse. Gerekmeyebilir de.
Madem ki pdf veya ekitap biçiminde ekitap.ayorum.com
tarafından ücretsiz sunuluyor. ayorum yöneticilerine binbir
teşekkürümle.

Babamın Adı Hıdır

Göz alabildiğine bir genişlik. Sonsuzluk deryası içinde yeryüzü ve masmavi gökyüzü.

Güneş tepede asılı altın bir tepsi. Güneşi çok seviyorum.

Yer yarılmış. Karış karış. Toprak kuru. Kupkuru. Toprak susuz.

Su yok.

İstediğin kadar, yapabildiğin kadar gözlerini aç ve uzaklara, çok uzaklara bak, tek ağaç yok gölgesinde oturabileceğin. Oturup bir nefes alabileceğin, tek kağıt cigara sarıp içebileceğin bir gölge de yok.

Haritada minik, minicik bir noktadasın ve bu noktada yalnızlık, tekbaşinalık ve yoksulluk ortasında unutulmuş beş altı evlik bir mekandasın. Sen de burada bir virgülsün. Belki bir virgül. Belki bir soru işareti. Belki bir toz parçası. Belki hiçbir şey. Belki ...

Evler kerpiçten. Toprakten. Tezekten. Tozdan ve terden. Ve göz nurundan.

Köy mü ? Mezra mı ? Yitik bir dünyanın son kalıntılarından biri mi?
Ne ? Bir hiç ! Solda sıfır !

İyi bak. Gözlerini dört, sekiz, oniki, onaltı, istersen otuziki aç ve uzaklara, çok uzaklara bak, yeniden ve yeniden bir daha ve bir daha bak. Karşıdaki tepede, taşlık, kayalık, yığıntı tepede birkaç ev var daha. Evler sanki kesme taştan. Bakımlı. Sanki her ev kendi bahçesi içinde ve kendine özgü. Her ev kendi havasında. Çevresinde herbirinin birkaç ağaç daha. Belki badem, belki ceviz ağaçları. Belki incir, belki nar. Belki bir yar.

Çooooook uzaklarda. Oradan işte, tam gözlerinin alıştığı anda bir toz ve bir duman bulutu içinde atlar çıkıyor koskocaman dünyaya. Tırısta atlar ... Kaç tane ? Meçhul. Kimin yönetimindedir ? Belli değil ... Görebildiğin kadarıyla vücut hareketlerine hayran olmamak elde değil ama. Kişneyerek, birbirlerine çalımlar atarak, yelelerini ayna karşısında saçlarını tarayan, deneyen dünya güzelleri gibi bir sağa bir sola sallayarak tırıslarını bozmuyorlar ama ... Atlar. Safkan atlar. Sadık. Özgürlüklerine düşkün. Zeki. Coşkulu. Bıraksan alıp başlarını gidecekler, yeryüzü ile gökyüzü arasında kanatlanacaklar ...

Babam, kısa boylu, zayıf, çok çok zayıf, sağlığı yerinde değil hiç bir zaman. Sakat sanırsın tanımıyorsan. Cılız, çıpcılız. Ama her parmağında bin marifet olan bir adam. Alem.

Kuzeyden geleli çok olmuyor. Kuzeydeki yitik köyümüzdeyken, babam, bir gece anamı, ablalarımı, abilerimi, en küçüğümüzü ve beni, ay tepemizde nöbetteyken, uyandırdı ve “Haydi kalkın yola çıkmanın zamanıdır” dedi ve iki heybe, bir elek, birkaç kap kaçakla yola düştük. Korku da benim içime düştü. Ben de korkunun. Aradan onca zaman geçti bu korkuyu çıkarıp atabilmiş, bu korkudan yakamı kurtarmış değilim hâlâ.

Yolcuyuz. Yoldayız. Gecenin ortasındayız, ay rehber, babam önümüzde, o da rehber. Kenarlarından yürüyoruz tarlaların. Gürültüsüz patırdısız. Hava sinsi. Yıldızlar kaygan. Ay dolunay.

Tepelere vuruyoruz, bağ ve bahçeleri ve dereleri geçiyoruz, bir yokuşyukarıda ayağım kayıyor, koca bir taş parçası gibi dereye yuvarlanıyorum, boğulacakken tam ablam kolumdan çekip kurtarıyor,

anam homurdanıyor. En büyük ablam beni bir çırpıda alıp sırtına kirli çamaşır torbası gibi atıyor. Bir de çimdik, “Kes zırlıtını” der cinsinden. Sesimi soluğumu kesiyor, nefesimi tutuyorum. Sıkıysa tutma ...

Ormanlardan geçiyoruz. Ormanlara giriyor, ormanlardan çıkıyoruz. Ağaçlar üstümüze üstümüze yürüyorlar. Ablamın sırtında uyuyakalıyorum ...

Gündüz oluyor, yürüyüşümüz sürüyor. Güneş ısıtıyor. Güneşe vurgunum. Evet. Ve yalanım yoktur.

Babam kaçıyor birilerinden. Ama kimden ? Neden ? Yakalanırsa öldürülecekmiş gibi arkasına, arkamıza bakmadan kaçıyor. Kaçıyoruz ...

Evet kaçıyoruz ...

Zamanı gelince mola veriyoruz. Ana ve babam, Nigar ve Şükran ablalarım, Yaşar ve Osman abilerim ve en küçüğümüz Seyfi ve ben, etti mi sekiz can. Nerede kuru ekmek bu kadar insana ? Yok. Peynir kalmamış. Yiyecek ne var ? Otlar, anamın seçerek, yürüyüşümüz boyunca çömelerek, kendi içinde yolculuklara çıkarak topladığı, derleyip demetlediği otlar. Üç çalı-çırpı, iki kibrit, bir ateş eder. Bir parça un, bir parça tuz, iki dirhem yağ ve otlar ve işte çorbamız, mis. Sekiz cana bir kaşık ... Yaban elmalar, cevizler, birkaç ayva ve işte yeniden yola çıktık bile ...

Kaç gün sürdü bu yol, bu yolculuk, bu firar ? Kaç gece ? Dört gün dört gece mi yürüdük ? Bir hayat boyu mu ?

Bir sabah şafak vaktinde, kuşlar hep bir ağızdan güneşe türküler yırlarken, işte göz alabildiğine geniş, bir tepsi gibi düz, irili ufaklı dağlar, kayalık ve taşlık dağlar ortasında, herkesten ve her delikten firarını almış, çok yüksek bu mekana vardık. Babam “Tamam geldik.” dedi ve hepimiz birden aynı anda olduğumuz yere çömeldik. Çöktük.

Mekan dört dağla, dört aşılması mümkün olmayan dağla çepeçevrili. Sanki kapısız, penceresiz dört duvar.

Evet babam aradığını bulmuştu : Dağlar arasında gözlerden uzaklardaydık. Her şeyden ve herkesten uzaklardaydık : Doğal bir sığıntı içinde, korumadaydık. Dağların sığınağındaydık.

Kupkuru dağlar. Kurak ve uzak, verimsiz ve vefasız dağlar. Parçalı karlarla örtülü kuzey yamaçları ve zirveleri. Manzara dehşet.

Babam asker kaçağı mıydı ? Savaştan mı kaçıyordu ? Düşmanlarından mı ?

İki veya üç yaşındaydım, çocuktum, ufacıktım, her şeyi anlayamıyor, olup bitenleri iyi izleyemiyordum. Burada size anlattıklarım aslında tastamam gerçek, herhalde hakiki gerçek değil, bunlar çocukken yaşadıklarımın aklımda kalanlar veya aklımda kaldığını sandığım şeyler olmalı. Belki de yaşadığımı sandığım anılarımdır bunlar. Belki de bana daha sonra abilerimin, ablalarımın, anamın anlattıklarından aklımda kalanlardır. Ailesel alan anıların kaynağıdır. Aile ocağı anılar yatağıdır. Yatılacak yatağınız olmasa bile uyumanız için analarımız, ablalarımız anlatacak bir şeyler bulurlar ve işte bu anlatılanlar kimi zaman yaşanılanların yerini alabilir ve anı olarak yazılabilirler : Hafızalarımıza. Her şey ortada nitekim, görüyorsunuz herşeyin yanıtını da veremiyorum. İşte örneği :

Babam kimden ve neden kaçıyordu ? Neden pantolonu askeri, çeketi köylü, kafası sarılıydı ? Birdenbire mi firara karar vermişti ? Yoksa günlerden, haftalardan, aylardan beri bu kaçıışı mı hazırlıyordu ? Bunu ne biz kendisine sorduk, ne kendisi bize anlattı. Babam öyle oturup da hayatını anlatacaklardan değildi. Hiç değildi. Hiç olmadı.

Az konuşan çok çalışan bir insandı babam. Evet az konuşan çok çalışan, dedim ya her parmağında bin marifet olan adam babam. Biliyorum biraz önce de söyledim bunu ama olsun, yinelemekte yarar var. Babam çünkü bunun bilinmesini, iyi bilinmesini çok isterdi. Eşinin ve çocuklarının canlarını kurtarmak, onlara zorlu morlu da olsa

aç maç da yaşansa özgür bir hayat sunmakta kararlıydı. Bunun için de çok çalışması yazılıydı kitapta. Büyük kitapta. Deri kaplı kitapta.

Herşeyini, herşeyimizi, neyiz varsa kendisi yarattı, kendisi kurdu, kendisi yaptı. Önce evden başladı işe. Aynı anda üç beş işi birden üstlendi ve hepsinin altından tek başına kalkabildi.

Toprak kurak ve verimsizdi. Vefasızdı. Ama babam ısrar etti. Toprağı tırnaklarıyla kazdı. Kazma ve küreği kendisi mi icat etti ? Bir parça demir ve bir sopayla kendisi mi yarattı ? Buldu mu ? Satın mı aldı ? Kimden ?

Vardığımız mekan, bizim gibi veya bizden daha yoksul insanları barındıran, askerden, polisten, jandarmadan, vergiden, cezadan ve ezadan ve bilhassa devletten, her türlü devletten uzak, küçük ve büyük defterlerden silinmiş, yeni açılmış defterlerde yeri bilinmeyen bir mekandı. Burada oturanlar kendi dünyalarını bizzat kendileri yaratıyorlardı. Topraktan. Tozdan ve terden. Ve göz nurundan. Evet. Kimseye minnet etmeden.

Ne tapu ne mapu. Toprak altında, önünde, sağında ve solunda. Al ve işle, işleyebileceğin kadar.

Babam her parmağında bin marifet olan adam her şeyi elleriyle yapıyor, her şeyi elleriyle adam ediyordu. Nazikti, ufak tefekti ve çelimsizdi ama boş durduğunu gören olmadı.

Babam cömertti : Herkese yardıma koşuyordu. Sırası gelince otlardan ilaçlar, merhemler yapıyordu. Lokman Hekim sanarsın. Derdi olan babama geliyordu. Babam da onlara yardım elini uzatıyordu. Kimine merhem. Kimine otlardan icat ettiği ilaç. Akreb zehirini mi akıttı, yılan mı ısırıldı, babam bakar, eder, şusunu busunu yapar ve tırak diye bebeği, çocuğu, erkeği, kadını iyileştirirdi. Yirmidört saate bırakmazdı. Keçi mi dertli babam çaresini bulurdu. İneklerden biri az süt mü veriyor. Hemen babama baş vurulurdu. O da gerekeni yapardı. Ayağı kırılan koyunun kırık ayağına tahtadan iki parça tutuşturur, deriyle sarar, koyunu adam ederdi.

İki zamana kalmadan babamın hekimliğini, veterinerliğini, hizmet severliğini komşularımızdan duymayan kalmadı. Hani nüfusumuz da öyle çok kalabalık değildi.

Babam hiç okula gitmemişti, tek diploması yoktu ama bilmediği şey de yoktu. Hani mesleği neydi diye soracak olursanız söyleyeyim : Babam aslında ayakkabıcıydı. Ama deri olmayınca ayakkabıcı da olmaz. Yönünü ve işini o zaman ailesini geçindirmek için toprakla uğraşmaya ayarladı :

Elini toprağa değdirdi, dokunduğu yerden su fişkırdı. Babamın adı o zaman “kuyucuya” çıktı.

Burada, bu mekanda, bu yitik mekanda herşey Toprak Ana'nın karnından çıkıyor ve yine oraya dönüyordu. Toprak Ana cömertti. Yoksul çocukları için gerçekten Ana'ydı. Hem de nasıl !

Babam, diplomasız babam, elini toprağa değdirdi, dokunduğu yerden ağaçlar fişkırdı. Elma sana, armut bana. Hele erik ağaçları hepimize. Bu kadar güzel çiçek açan ağaç ta az bulunur hani. Kimi ağaç çiçek miçek açmaz ama meyvesini de esirgemez: Al işte incir. Mevsimi gelince ceviz, nar.

Kuşlar da cömert, babamın yardımına davetsiz koştular. Kimi gagasında incir getirdi evimizin önüne dikiverdi. Kimi kiraz. Biraz da naz.

Yoksulduk ama babamın sunduğu her hizmet bir parça buğday, iki dirhem arpa, bir baş soğan, iki üç gram un, bir parça peynir olarak dönüyordu. Komşularımız da bizim gibi yoksuldu ama gönülleri cömert, elleri açıktı. Çabuk kaynaştık birbirimize.

Hele çocuklar. Ayrı gayri gütmeden, kız oğlan ayırmadan, sarmandolanlaştık hemencecik. Beş kardeş yerine yirmi beş kardeş sahibi oluverdim birdenbire.

Babamın açık zihinli olması, demokratça davranması, çocuklara ters mers bakmaması, özgürlük ve doğa sevgisi de işimizi kolaylaştırdı.

Yalın ayak özgürlük alanlarında dere tepe koşturmacanın tadı hâlâ damağımda.

Sekiz canla kalabalık bir aileydik belki ama tek başımızaydık. Anamın ve babamın buralarda hiçbir akrabası, tanıdığı, eşi, dostu yoktu. Yalnızdık. Kaynaşmışık komşularımızla ama biz bize yine de yalnızdık. Belki bu tek başınalıktan ailemiz içinde birbirimize çok bağlıydık. Güçlü ve inanılmaz bir bağlılık. Anca beraber kanca beraber demindeydik. Yoksulduk, yarı aç ve yarı toktuk belki ama mutluyduk. Bizbizeliğimiz bize yetiyordu.

Küçüktüm ve sürekli açık havada, yükseklerde yalın ayak koşmaktı benim için mutluluk. Ana ve babam ve kardeşlerimle gülmekti mutluluk. Çocuktum ama çocuk olduğumu bilmiyordum. Yaşamın hep böyle bir şey olacağını sanıyordum. Yaşam başka ne olabilirki ?

Devlet yoktu bu minik ve minncacık mekanda. Okul da yoktu. Öğretmen de. Kendi kendimi yetiştirdim. Hayat ve ahlak derslerini babamdan aldım. Coğrafya derslerini kuşlardan ve böceklerden. Tarihten bütünlemeye kaldım. Umursamadım. Benim tarihim bana yetiyordu. Bütünleme sınavında bu sayede geçtim. Toplama ve çıkarma ile okuma yazmayı ise daha sonraya bıraktım. Onlar beni ama asla bırakmadılar. İki kere iki dört eder. Beşten üç çıkarırsan iki kalır. Sekizi ikiye bölme. Bırak sekiz olarak kalsın. Yaşım ve zamanım gelince çalışarak, etrafımda olan bitenleri izleyerek, bakarak, görerek, görmek için seyreyleyerek büyüdüm. Tamamen büyüdüm mü ? Bilemem. Zaman çetvelim uzadı. Bu açık.

Dil kullanmak içindir. Dil konuşmak, kendini ifade etmek içindir. Tek dilimiz var, iki kulağımız : Dinlemek, yine dinlemek için.

Okul olmayınca tamamen özgürdüm. İşim evden çıkmak, erkek ve kız arkadaşlarımla koşmak, koşmak, koşmaktı. Özgürlüğün tadını hep birlikte çıkarmak. Buğday ve nohut tarlalarına dalmak. Taze nohut yiyenler bilirler. Ağaçlara tırmanmak. Kuş yuvalarının yuvasını yapmak ! Bu pek hoş değildi, ama çocuk salaklığı artık bağışlayın, bunu bile yapmak.

Erkek çocuklar arasında tek kız çocuğu bendim. Buna çok gülüyordum ve zevkten kendimden geçiyor arada bir de bayılıyordum. Şakadan.

Evet bu her gün böyle. Evden çıkınca “çalışmaya” başlıyordum, daha çok erkek çocuklarıyla oynuyordum, zamanımı onlarla geçiriyordum : Sabahtan geceye. Kız çocuklarının sayısı çok azdı. Çoğu da analarına yardım için evde kalıyordu. Ben şanslıydım : Ailemizdeki üç kız çocuğunun en küçüğüydüm, ablalarım anama yardım ediyorlardı, evde bana ihtiyaç kalmıyordu. Evin dışında ise bense hiç bir şey olmuyordu sanki. Belki de bana öyle geliyordu.

Neblemne ! (Durun sizin için tercümesini de vereyim : Ne bileyim ne ! Teşekkürü unutmayın, çünkü-çünkü şiveyle yazmaya kalksaydım iflahınız kesilir, iki satırdan sonra pes eder, yan yatarsınız. Ama ben hikayemi okutmak istiyorum, işte onun iindir ki açık ve seçik yazıyorum.). Evet neblemne, önemli olan dışarıda bütün ve koskocaman bir özgürlük dünyasının varlığıydı : Ağaçlara tırmanmak, incir mi, kiraz mı, ceviz mi, nar mı, elma mı, badem mi, artık mevsimine gününe zamanına göre ne varsa tadına bakmak, ceplerimizi doldurmak. Kuş yumurtalarını çalmak ve kimi zaman işin içinde o yumurtaları yutmak bile vardı. Aklıma yanıyorum şimdi ama çocukken neler yapmadım ki. Yahu her kuşun yumurtası da yenir miymiş ? Haylazlık. Sadace haylazlık değil bir parça da açlık. Güvercinlerin yumurtalarını çalmak. Kırlanğışları kuş lastikle vurmak, beş veya altısını ince daldan yaptığımız şişe geçirip pişirmek ve yemek. Bu ettir çünkü. Canavarlığımızdan değil, apaçık açlıktan. Emin olun başka şeyden değil.

Bulunmaz hint kumaşı kibrit kutusundan iki taneyi ele geçirince hemen telefon yapmak, telefonlaşmak. Ne iyi ki ne radyomuz vardı, ne televizyonumuz, bu telefon işini kimden ve nasıl kaptık bilemiyorum. Aptala belki malum oldu. Kimbilir ?

Kuşlara çok eziyet ettik, canlarını çok yaktık, buna bakın bugün bile hâlâ üzülürüm.

Bahçede ve minik tarlamızda da en küçüğümüz Seyfi'ye ve bana ihtiyaç yoktu çünkü abilerim babamla bu işlerin üstesinden bal gibi geliyorlardı. En küçüğümüz Seyfi ve ben ailenin en şanslılarıydık. Koşturmaca, kuş kapmaca, meyva yutmaca ile günü geçiriyorduk ve güneş piyasadan çekilince bizim de çalışma saatimiz bitmiş oluyordu.

Çalışma saatimiz bitince eve giriyorduk ve yere seriliyorduk. Yatak matağımız yoktu. Tastamam toprağın üstünde yatıyorduk. Kenara, köşeye kıvrılıp. Giysilerimizle. Giysi lafı da çok lüks, ne giysisi kardeşim, üstümüzdeki yırtık pırtıklarla demek daha yerinde olacak. Babam samandan ve dallardan daha sonra “yatak»lar yaptı ama bu çok sonraydı. Yıllarca yerde yattık. Yatak, yorgan, çarşaf falan filanı çooookkkkk sonraları keşfettim. Bayıldım. Söz giysiden açıldı anlatayım yıllarca aynı çaputu, aynı yırtık pırtıkları, aynı çırpıntıları giydim. Ve her yırtık pırtık da kardeşten kardeşe geçip durdu, lime lime oldu.

Yalın ayak dolaştım yıllarca.

Çocukluğumun duygularını, kokusunu, tadını, coşkusunu taşıyorum kendimle.

Yoksulduk evet ve bir saatimiz bile yoktu. Babam hep o müthiş işbilirliği ile bir güneş saati icat etmiş ve evimizin önüne çizivermişti. Zaman güneş saatimizden soruluyordu ve biz de zamanın geçişini oradan seyreliyorduk. Zaman çetveli uzuyordu günden güne.

Zaman geçiyordu. Biz kalıyorduk.

Saatimiz yoktu ama bir köpeğimiz vardı : Çoban köpeği, adı Zofka. Arka bacaklarından birinde, hafızam yanıltmıyorsa sol bacağında, kara bir leke vardı, damgalanmış gibi.

Köpeğimiz vardı ama keçimiz yoktu. İneğimiz hiç yoktu. Babam bir süre sonra birkaç tavuk ve bir horozla bir kümes kurdu. Yumurta yemeyi öğrendik. Tavuk yumurtası deyip geçme, tavuk yumurtası kuş yumurtasından daha lezzetli ve daha hoştur. Ve pişmiş bir tavuk yumurtası her zaman en iyisinden bir akşam yemeğinin yerini alır.

Hele yaz gelince domatesli, biberli, menemene ne demeli ? Hakiki gerçek bir ziyafet.

Hayvanlarla aramız ne iyi ne kötüydü. Pek görmüyorduk hayvan takımını. Atlar o safkan ve o güzelim atlar çok uzaktaydılar. Tırıs kalkıyorlardı, dört nala koşturuyorlardı ama bize kadar bir türlü varamıyorlardı. Olsun, uzaktan gördüklerimle bile beni alıp alıp götürüyorlardı rüyalarımnda. Bazen tırısta, bazen dörtnala.

Geceleri uzaklardan geçen tilkilerin ayak seslerini duyuyorduk. Canı alınanların çığlıklarını, inlemelerini de. Tilkinin ne kadar hain ve kurnaz, ne kadar can alıcı ve berbat karakterli olduğunu babamdan öğrendik.

Çakallar da dolaşırdı geceleri çookkkkk uzaklarda. Çığlıkları garipti. Adımları duyulmaz. Ama ne yaparsa yapsın hep yapayalnız. Çünkü çakal.

Komşularımızdan keçi ve inek sahibi olanlar vardı. Bizim ne keçimiz vardı ne ineğimiz.

Ne akar suyu biliyorduk ne elektriği. Devletin kendisinden kaçanlara, kendisinden firar edenlere akar su ve elektrik hizmeti götürdüğü nerde görülmüştür ? Hem devlet oraya su getirse kendisi de gelmez miydi ? Hani misafirlige, oturmaya, bir kahve veya çay içmeye. Deyince anımsadım çayımız da yoktu, kahvemiz de.

Komşularımızın keçilerini ve ineklerini sağmasından ve onların kışlarını tapikleyip hadi çek git demelerinden sonra biz birkaç aç çocuk o sütü sağılmış keçi ve ineklerin peşinden koşar, memelerinde kalan son süt damlalarını emmeye çabalardırk. Açlık neler yaptır mıyor ki !

Yiyecek hiç bir şeyimiz yoktu. Bolluk nedir bilmiyorduk.

Ama doğada herşey istediğin kadar vardı :

En başta toprak. Kupkuru ve verimsiz de olsa istediğin kadar toprağı al ve işle. Neyle ? Meçhul.

Güneş de cömertti.

Suyu babam buldu : Ne yaptıysa yaptı, kazdı kazdı kazdı ve bir kuyu açtı. Elleriyle yine. Bu adam insanoğlu değil bir dahi ! O kuyudan çektiğimiz suyla bahçeyi sular, ağaçları sulardı. Domates, biber, salatalık, patlıcan, maydanoz, soğan, herbiri kendi mevsiminde.

Arpa ve buğday arada sırada minik tarlamızdan, komşulardan.

Mevsimi geldi yerden yerelması çıkarmaya başladık. Yerin elması da olur mu demeyin, olur. Hem de bal gibi olur. Tadına da doyum olmaz. Kış gecelerinin hazzı. Yemeği bile yapılır. Soğanla moğanla. Kışın kuru soğan bulunca elma niyetine yerdik. Mevsiminde dereotu. Dereyi bulmak, dere kenarında veya içinde dereotunu toplamak. İyisini seçmek maharet ister. Dikkatli de olmak şart, zehirlisi olmasın sakın. Dereotunun salatası harika. Yumurtalısı bir hayat. Dereotunda “Küçük” Ahmet birinciydi. En iyisini bulur, çeker alırdı. Ahmet için mesele basitti : Deren varsa mutlaka dereotun da olurdu. Bıkmadan usanmadan arar, bulur, kendi ana-babası, amcaları ve bizim için ayrı ayrı desteler yapardı, iki-üç saatini bu işe verirdi, ıslık çalarak, bazen yırlayarak. “Küçük” Ahmet’i, tebessüme ayarlanmış küçük yuvarlak yüzünü, cömertliğini, paylaşmacılığını unutamam.

İmansız/yağsız peynir de bindebir bile olsa bulunur az biraz. Yağ bir parça arada sırada. Ekmeğimizi buğday veya arpamız olunca ikisini karıştırıp kendimiz yapıyoruz. Fırını şunu bunu anam kurmuş.

Meyvelerden yana rahatız : İncir, nar, ceviz, susuz musuz yetişir naz maz yapmadan. Güneşin çocukları.

Tavuklarımız yumurtalarını sunar. Ama et yüzünü göstermez. Çocukluğumda etle tanışma fırsatım olmadı. Babam uzaktan görünen kasabaya pazarı kurulduğuna gittiğinde bir-iki parça bağırsak mağırsak, işkembe getirir, işkembe çorbası, kelle-paça türünden şeyleri anam hazırlardı ve bize büyük bir ziyafet çekerdi. Yanında

acılı bulgur pilavı olunca ise artık bayram gibi bir hadise yaşıyorduk. Bayram gelmiş neyime demezdik.

Kimi zaman belki mevsimi gelmiştir, belki balıklar yollarını şaşırılmışlardır, babam kasaba pazarından birkaç balıkla dönerdi. Balığı başıyla yerdik. Kılçıklarını da yutardık.

Babam “Sahip olduklarımız az bile olsa paylaşmasını bilmeliyiz” der bize güzel nasihatler verirdi. Babam çok cömert adamdı. Biz çok yoksulduk. Ama helalinden paylaşmayı biliyorduk.

Kimse kimsenin evine gitmezdi. Niye gitsinki ? Niçinki ? Herkes yoksul. Ne sunulacak bişey, ne konuşulacak konu. Radyo yok. Gaste masteyi kimse bilmez. Okuma yazma bilen sayısı zaten ikiyi üçü geçmez. Televizyonun t’si duyulmamış daha. Misafirlik nedir bilmedik.

Zaman geçiyor. Biz kalıyorduk.

Orada, ta orada işte, orada taaa dipte, evlerden biraz ötede, küçük bir mescit var. Minaresi yok. İmama özgürlük adamları bakıyor, besliyor, giydiriyor, kuşatıyor. İmam burnundan kıl aldırıyor. Kimi küçük çocuğa Kuran kursu bile veriyor. Medrese kurmuştur kendi kendine. Okul yok medrese var. Mescit var. Minare yok. Kursu giden çocuklar kuranlarını yünden örülmüş tertemiz çantalarında taşıyorlar. İmreniyorum. Babama diyorum ki “Ben de kursa gidem”, Babam yok diyor. Kursu gitmemi istemedi babam, “İmam çocukları dövüyormuş” dedi. Babamın yalancısıyım.

Zaman çetveli uzuyor. Günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları izliyor. Biz yerimizde sayıyoruz.

Bir bu eksikti, bir gün aniden verem belasıyla tanıştık. Bir çocuk kan tükürünce şaşırдық. Babam anladı hemen. Bir, iki, üç, peşi peşine insanlar, kadın, erkek ve çocuklar patır patır dökülmeye başladılar, sonbaharda erik yaprağı sanırsın. Tamam anlaşıldı verem belası dolaşıyordu etrafımızda. Verem götürebileceklerini sorgusuz sualsiz götürüyordu. Açlık artık ölümcül bir tehdit, artık ölümcül bir yoldaştı.

Ölüm verem maskesini takmış hepimizi tehdit ediyordu ... Hepimiz kara defterinde yazılıydık. İsim ve soyisimlerimiz, doğum ve ölüm tarihlerimizle. Bize de sıra gelecekti mutlaka. Bir gün mutlaka.

En büyük Abim harekete geçti en önce. Babamla defalarca kasabaya, pazara gitmiş, Kent'i duymuş, nasıl gidileceğini, kamyonu, otobüsü, şuyu buyu, sağı solu öğrenmişti. Ne yaptıysa yaptı, babamı ve anamı ikna etti ve bir gün tek başına Kent'e gitti : İş bulmak, üç-beş kuruş kazanmak ve ailenin birincil temel gıda ve geçim ihtiyaçlarını karşılamak için.

KENT

Evet en büyük abim Kent'e gitti. Geldi. Geldi gitti. Görmüştü ve ne istediğini artık biliyordu : Bütün aileyi Kent'e taşımak. Babam herhalde hariç. O yüzden olmalı işe Anamızdan başladı : Onu yavaş yavaş işledi, ağzından girdi burnundan çıktı, ördü, bir parça da gerdi ve nihayet ikna etti. Anam da bizimle Kent'e gelecekti. Verem hepimizin gözünü fena halde korkutmuştu ve mesele artık can derdiydi. Bir değil sekiz can meselesiydi. Anam çocuklarını ve kendini bu beladan kurtarmak istiyordu. Mademki Kent'te iş ve ekmek vardı. Belki kurtuluş ta oradaydı. Bakalım. Gidip bir bakalım.

Anamla babamın arasından kara kedi de geçmiş, araları epey bir zamandır bozulmuştu. Babam cılız mılız ve onca çalışkan bir adam, arada bir anamla yatmak isterdi. Anamsa babamla arasına iki, üç, beş çocuğunu sıralardı yatmadan önce. "Çocuklarım koskocaman oldular, onların önünde yeniden gebe kalamam, karnım şiş dolaşamam, çocuk doğurmalara yatamam, yeter, yeter" diyordu. Babamın pazar dönüşlerinde kasabadan entari, sabun, kolonya molonya getirmelerine filan hiç mi hiç yüz vermiyor, entariler geldiği yerde, beyaz badanalı kerpiç duvarda asılı kalıyordu ... Babamın bütün cinsel arzuları da askıda kalıyordu.

Uzun sürmedi bu hikaye. Komşulardan kocasını birkaç yıl önce yitirmiş, iki kızını yetiştirmekte zorlanan Hato, babama cilvesini yaptı, çalımını attı. Bir iki derken baktık babamız kimi geceler bizimle yatmıyor. Nazik adam ne de olsa, bu işin hemen de çok belli olmasını

istemiyordu anlaşılın ve hepimizin, bilhassa çocuklarının, uyuduğuna kesin inandıktan sonra soluğu Hato'nun yatağında alıyordu demek. Anam kumadan korkmuyordu ve hatta babamın anlı ansız hücumlarından canını ve karnını kurtarabildiği için de belki içinden seviniyordu ve babama “Tamam, Hato sana uygundur, git imam nikahını yap, evine yerleş istersen, benden sana bu kadar.” Babam ikiletmedi, imamın eline bir düzine yumurta, birkaç nar tutuşturdu ve nikahı kıydırdı. Evini terketmedi, çocuklarına hep sahip çıktı, hele en küçüğümüz Seyfi'ye, ama artık geceleri komşu evine gitmesi orada yatması da ayıp olmaktan çıktı. Babam da, bildiğiniz gibi, efendi adam, bu işi öylesine usturuplu, öylesine ölçülü, öylesine kalıbına uydurarak yapıyordu ki kimsenin diyecek tek lafı da kalmıyordu. Babam bütün gününü hatta gecesinin bir bölümünü bizimle, evinde, bahçesinde, tarlasındaki işleriyle geçiriyordu, gece saati gelince komşu eve yavaşça kayıyordu. Bir gölge sanırsın.

Ama ne olursa olsun anamın kadınlık onuru da yiyeceği darbeyi yemişti derinden. Babam netice itibariyle anama kuma getirmişti, bunun lamı cimi de yoktu. Kuma kendi evinde yaşamayı sürdürse bile. Bunun altından kalkmak ta o kadar kolay değildir yine de. Anam ne derse desin.

İşte olanlar oldu. Abim anamı ikna etti ve bir gece babam Hato'nun yatağındayken ve ay dolunayının tadını çıkarırken, evimizden, bizi yıllarca barındıran bu yoksulluk ve açlık merkezinden tek tek ve sessizce çıktık. Anam, iki abim, iki ablam ve ben.

Babamın Kent'e gitmemize taraftar olmayacağını biliyorduk. Ona haber vermeden yola çıkmamız da şarttı. Çünkü yine biliyorduk ki engel olabilirdi. Binbir haklı nedeni de vardı hani. Bilinmeyen bir yere yolculuk. Babasız. Dört kadın iki erkek. Erkekler henüz yetişkin de değil. Tamam delikanlı çocuklar ama hayat sınavından geçmemişler henüz. Yol yordam bilmiyorlar.

Evet babama haber veremezdik. Onu da bizimle gelmeye ikna edemezdik. Ama en küçüğümüz Seyfi'yi de ona bırakmak zorundaydık. Babamın gözdesi, okusun da adam olsun diye, dayağa mayağa rağmen gıkını çıkarmadan saati gelince imamın medresesine

gönderdiği Seyfi'ye yola çıkacağımızı, Kent'e gideceğimizi söyleyemedik, çünkü kalkar gider babama herşeyi şıp diye anlatır, kimbilir komşu çocuklarla konuşurken, imamla derste, ağzından kaçırırsa planımız suya düşebilirdi. Bunu göze alamazdık. Gece yola çıkacaktık. Babamsız. Seyfi'siz.

Seyfi uyuyor olacaktı. Ay dolunay. Kamyonların, otobüslerin geçtiği yola kadar yürüyerek gidecektik. Abim yolu tanıyordu. Ah bir safkan atımız olsa ve hepimiz sırtına binsek o da bizi iki kanat çırpışında yola kadar götürseydi. Son kez olduğunu bilmeden evden çıkar çıkmaz başımı kaldırdım ve ötelere baktım : At kişnemeleri duyulmuyordu. Manzara suskundu. Dağlar nöbetteydiler. Başları karlı, ay ışığında beyazları parıltılı. Sanki arada bir bir ışık süzülüyor sonra yitiyordu. Bu genişlik harika. Unutulması nâ-mümkün.

“Hadi kız”la abilerimi, anamı, ablalarımı izlemeye başladım. Tepeden aşağılara doğru indik. İndik indik indik. Karanlık ormanlardan geçtik. Pılı pırtımız dallara takıldı. Garip, korkunç inlemeler, iniltiler, çığlıklar duyduk. Korktuk. Ayağımız kaydı, çamurlara battık, çıktık. Ayaklarımız yarıldı. Başımıza, saçımıza dallar dolandı. Düşe kalka derelerden geçtik. İlk güneş ışıklarıyla birlikte kendimizi bir yolun yamacında bulduk. Koşar adım indik yamaçtan. Yol kenarına dizildik.

Güneş doğruldu doğruldu ve aniden korkunç bir patırdı duyduk, toz ve duman içinden kendi kendine yürüyen demir ve lastik bilmecesi çıktı : Abim “Bu otobüstür bilesiz !” dedi. Hayretten altıma ettim. Böyle bir şeyi ne görmüş ne duymuştum. Geldi geldi tam önümüzde zınk diye durdu. Kapısı açıldı. Ufak tefek torbalarımızla, çaputlarımızla girdik, oturulacak koltukları bile var. Hayret bişey. Biz oturduk. Otobüs yeniden yola düştü. Otobüs gidiyor biz oturuyoruz ve penceremizden geçenleri seyrediyoruz. Böylesi bir seyiri daha önce hiç görmemiştim. Bayıldım.

Yolculuk kaç saat sürdü ? Bilemem. Anlatamam.

Dağlar ve ormanlar, dereler ve köprüler bitti. Yol bitmedi. Bir ara bir ev, sonra birkaç ev birden gördük. Sonra sayılamayacak kadar ev. Camiler. Minareler. Otobüs yürüyor, sağında solunda insanlar da

yürüyor. Dünya kadar insan var. Dünya kadar ev, sonradan isimlerini öğreneceğim dükkan, kahve, lokanta, bakkal, fırın ve daha birçok şey. Ağzım açık seyrediyorum. Çocuklar görüyorum, ayaklarında pabuçlarıyla. Ben hep yalın ayak. İlk pabuçumu Kent'te satın alacağım ama çocukların da pabuç giydiğini ilk kez görüyorum. Hayret !

Kimbilir, zorlu ama özgür, dertli ama mutlu, açlık, yoksulluk ve belalarla dopdolu çocukluğumla belki o an ve orada vedalaştım. Haberim bile olmadı. Demek ayrılık saati Kent'e girdikten hemen sonra ve otobüsten inmeden önce geldi çattı :

Elveda çocukluğum.

Elveda güvercinler. Kırlanğışlar. Kuş yuvaları. Kuş lastiğim. Kuş yumurtaları.

Nar ve ceviz ağaçları. İncir ağacım. Eriklerim benim. Elveda.

Zofkam benim, çoban köpeğim, elveda.

Sütünün son damlalarını benden esirgemeyen keçiler ve inekler elveda.

Kara toprak, yeşil bahçe elveda.

Elveda safkan atlarla bezenmiş rüyalarım.

Elveda masumiyet.

Otobüsten inmişiz, gecekonduklara gelmişiz, yırtık pırtıklarımız açılıp saçılmış, hepimiz şu kendinden geçmiş güya iki odada, bir bölümü yıkık ve ev demek için bin şahit isteyen burada kalacakmışız. Bir odada biz kızlar anamızla, öbüründe abilerim.

Tabii elbette ... Ailemizin sekizi eşit olmayan bir biçimde ikiye bölünmüş : Altısı burda ikisi orda. Kara kader.

Aklım Kent'te benim. Çıkmışım evden, çocuk alışkanlığı. Yalın ayak yürüyorum. Oraya giriyorum, buraya giriyorum, görmek, öğrenmek, izlemek, seyretmek istiyorum. Meraklıyım. Merak. Dolaş ha dolaşıyorum. Gece olmuş, her taraf hâlâ aydınlık. Kent ışıkları içinde yürüyorum. Aklım Kent ışıklarında. Bu kadar ışığı hiç bir yerde daha önce görmüş te değilim. Gece ışıklar içinde yittim, gittim. Ev nerede ? Hani daha önce evden çıktıktan sonra eve dönüş kolaycaydı ya ben burada da kolayca evimi bulacağımı sanıyordum. Aslında bu meseleyi bir saniye bile düşünmüş te değildim, ama böyle olmaması için de herhangi bir neden yoktu. Ama burası Kent'ti, ben de daha onbirini doldurmamış yalın ayak bir kız çocuğu. Korktum. Anam nerede ? Ablalarım ve abilerim neredeler ? O gün ve o gece Kent'i gördüm ama kendimi kaybettim. İnada bindi iş, evimizi, yeni evimizi mutlaka bulacaktım : Yeniden ve yeniden çok yürüdüm, çok dolaştım ve aniden bir bölümü yıkık gecekondumuz önümde bitiverdi. Eve girdim ve yere serildim. Yatağım yerdı yine. Kara toprak. Işıklar içinde atlarımla, safkan atlarımla, rüyamda uçtum durdum uçtum, durdum. Uçtum.

Kent'teki aylaklığım çok kısa ömürlü oldu. Evi oturulacak hale getirmek, aileyi, ailenin buradaki üyelerini geçindirmek, yani yemek ve içmek için çalışmak üç beş kuruş para kazanmak lazımdı. Anamız hariç herkes çalışmalıydı. Anamız evde kalacak, eve bakacaktı. En büyük ablam zengin bir ailenin evine hizmetçi olarak girdi. Herşeyi yapacak türden bir hizmetçi : Artık orada o zengin evinde yatıp kalkacak, temizlik, çamaşır, mutfak, çocukların bakımı, evin bahçesinin şusu busu, ondan sorulacaktı. Nigar ablamı atık sadece pazar günleri o da binde bir görecektik. Eli boş gelmeyecekti hiç bir zaman. Gecekondudaki odayı artık Şükran ablamla ben annemle paylaşacaktık.

Şükran ablam iplik fabrikasında iş buldu. Beni de bir süre sonra aynı fabrikaya temizlikçi olarak aldılar. Onbir yaşımı daha doldurmamıştım ve çalışmaya böyle başladım. Daha sonra da bütün hayatım boyunca çalışacağım. Bu ilk işimde çok az bir para alıyordum ve son kuruşuna kadar tümünü anama veriyordum. Anam evi çekip çevirsin diye. Şükran ablam da ücretinin tümünü veya tümüne yakınını anama veriyordu. En büyük ablamız ise her geldiğinde ne gerekiyorsa o

kadarını teslim ediyordu anama. Hepimiz kendimiz ve ailemiz için çalışıyorduk. Ortak kasamız anamızdı.

Abilerim kendi işlerini kurmaya çalıştılar. Yaşar, en büyüğümüz, Kent'teki aile reisimiz, ameleliğe devam etti. O şantiye senin bu bina benim. Osman abim arada sırada hamallık yaptı, kimi zaman limanda, kimi kez halde. Kısa süre sonra yaşlı bir kadın buldu, ona ve kıytırık gecekondusuna sığındı. Hayırsız çıktı. Evimize tek katkısı olmadı. Kendi kendini unutturdu biz de kendisini unuttuk. Defterlerden silindi. Silinmez olaydı. Kara yazılı.

Hiçbirimizin aklına okumak, okula gitmek gelmedi. Böyle bir soruyu sormak için zamanımız bile olmadı. Geçim derdi dayattı kendini. Kent'teydik, bizbizeydik ve yine kimsesizdik.

En büyük abim artık kendi odasında tek başınaydı. Komşu kızlardan biriyle önce sözlü, sonra nişanlı oldu. Kısa süre sonra da evleniverdi. Yakındaki bir gecekondu evine taşındı, eşiyile. Biz kendi evimizde anam, Şükran ablam ve bir de ben üç can, üç kadın bizbize kaldık.

Sonra sırası geldi, Şükran ablam da dünyaevine Kent'te girdi. En büyük ablamsa daha epey bekleyecekti. Şükran ablamın kocası kendisinden 16-17 yaş büyüktü. Evlenmiş ve boşanmış, çocuksuz, gözü hep başka kadınlarda ve kız çocuklarında, ırz ve namus düşmanı aşağılığın tekiydi. Ablam da akıl almaz derecede cahil, saf ve salaktı. Eniştem işe giderken, iplik fabrikasından alıp eve hapsettiği ablamın üstüne evi kilitliyordu. Korkaktı. Başkalarının kız çocuklarının ırzına geçen, başkalarının kadınlarıyla yatmaktan kendini alıkoyamayan eniştem eşinin de kendisi gibi sırtını döner dönmez başka erkeklerle yatacağından korkuyordu. Kıskançlıktan ölüyordu. Ablam ve benim için zorlu, trajik, uzun ve dramatik bir yaşam başlıyordu. Aşağılık eniştem ilk kez beni ne zaman ve nasıl igfal etti ? Anımsayamıyorum. Ya oniki yaşındaydım ya onüç. Kabusum, hayatımın en büyük acısı böyle başladı.

Bunu ve sonrasını anlatamam. Anlatmam mümkün değil. Eniştemin tehditlerini, baskılarını ve rezilliklerini kitaplar yazamaz ...

OĞLUM ÖLÜYOR GALİBA

Çok genç yaşta evlendirildim. Eşim eşşek soyundandı. Beni eşşek soyundan eşimle evlendirence çakal eniştemden başkası değildi. Anamı, ablalarımı ve abilerimi kandırıp, yakın arkadaşlarından bu eşşegi bulup beni onunla evlendirdi. Bize bir ev bile tuttu. Beni kirletmelerini, rezilliklerini tehditlerle ve baskılarla sürdürdü. Alçak, aşağılık, hain ve korkaktı.

Dokuz ay on gün sonra bir oğlum dünyaya geldi. Eşşekten mi igfalciden mi ? Bilemedim. Bilemezdim de : O kadar aptal ve salaktım ki.

Sonbahardan sonra kış geldi. Sonra ilkbahar.

Zaman geçti. Ben ağladım.

Ağustosun belalı ve sıcak günlerinden bir gündü, güneşte ter içinde eriyorduk, oğlum, henüz bir yaşını bile dolduramamış minik oğlum, birdenbire hastalandı. Adını Gündüz koymuştum. Gündüz'üm karardı. Ne yapacağımı bilemiyordum. Henüz onyediy yaşındaydım, oğlum ilk çocuğumdu ve hastalanan çocuğu iyileştirmek, ağlamasını, sızlamasını önlemek, acısını gidermek için ne veya neler yapmam gerektiğinden haberim yoktu. Çocuk ta durup dururken hasta mı olurmuş ?

Evet biliyordum, bebeğimi iyi besleyemiyordum. Arzuladığım gibi yediremiyor ve içiremiyordum. Zaten kendimiz de iyi ve yeterince beslenemiyorduk. Ne elde vardı ne avuçta. Yoksulduk. Ailelerimizin diğer üyeleri de bizden beter fakirdiler. Kimsesizdik. Ve bilhassa zilzurna cahildik.

Babası, hayırsızın teki, hani vursan yıkılır kuşağının en kötüsü, sabah erkenden savuşur, gece karanlık çökmeden eve girmezdi. Kimbilir, belki utancından, belki eli boş geleceğinden, belki kendisini kaptırdığı ucuz şarap içmelerden başını kaldıramadığından, belki esrardan, arkadaşlarıyla şurada burada, köşe buçaklarda, kimi zaman evimizde bile cigaralıklar sarar içer, sırt üstü yatıp sapsalak kalakalırlardı. Hayırsızlar ordusunun en beterleriydiler.

Hayırsız eşşek kocamın arada bir bir baltaya sap olduğu ve birkaç kuruş kazandığı oluyordu ama bu binde birdi. Binde bir.

Belki eşşek kocam bebeğimin babası bile değildi. Bilemiyordum. Yıllardır igfal ve tacizinden yakamı kurtaramadığım aşağılık eniştem, ablamın kocası, belalı alçak mıydı yoksa bebeğimin babası. Çünkü bu alçak sanki benim iyiliğim için bizzat bulunduğu kocamın güya patronu gibi geçiniyordu ve kocamı sık sık uzak mekanlardaki güya işlere gönderiyor ve o gider gitmez evime dalıyor, beni kirletiyor, evimi kirletiyor, utançlarıma utançlar katıyordu. Hain, korkak ve alçaktı. Kötüydü ve pisliklerin en pisi, itin ta kendisiydi. Tehditlerine tehditler ekleyerek ve ikide bir belindeki veya koynundaki veya cebindeki sustalısını çıkarıp gözlerimin önünde sallayarak, “Konuşursan keserim !»lerini yineleyerek it gibi kuyruğunu kışında, iki bacağının arasında saklayarak yitip gidiyordu. Yitip gidelerde boynu kırılısıca aşağılık it !

Bitik kocam veya pislik eniştem artık kimse babası bebeğimin o anda umurumda değildi artık çünkü bebeğim sızlanıyordu, hastaydı. Tez elden çare bulmam gerekiyordu. Elbette böyle belalı, belli ve zorlu anlarda ne kocam yanımdaydı, ne de elbette pislik eniştem. Canavar enişte. İgfalci enişte. Başımın çaresine bakmalı, bebeğimi eli tırpanlının elinden çekip almalıydım.

Bilenler, “Cahil kızım muska yaptır !” dediler.

Hacıya gittim, “Bişeyi yok, şimdi geçer” deyip bir muska yaptı. Geçmedi.

Hocaya gittim, “Hiçbir şeyi yok, şimdi geçer” dedi o da bir muska yaptı. Yine geçmedi.

Evet geçmesi gereken, geçmeşi beklenen başa bela hastalık geçmedi. Bebeğim ağlamasını tek saniye kesmedi. Gözleri dönüyor. Başı bir yanlara kayıyor. Ağlıyor, ağlıyordu.

Muskalar canını kurtaramayacaktı, bu kesindi.

Acı çekiyordum. Acımı sadece ben biliyor, ben anlıyordum. Yapayalnızdım. Doktor yoktur yoktu bizim mahallelerde. Hem olsaydı da parasını nereden bulacak, doktoru ve ilağını nasıl ödeyecektim ? Hayırsız dünya. Dibi delik dünya. Beş para etmez dünya. Canın çıka !

Gün geceyi, gece günü izledi. Öğlen sabahı, gece akşamı. Ben bekledim.

Bebeğim artık hiç bir şey yemez, hiç bir şey yutamaz oldu. Meme veriyorum almıyor, su içirmek istiyorum orali bile olmuyor. Yok ki yok, hiç bir şey ilgisini çekmiyor. Ağlıyor sadece. Hem nasıl ağlıyor. Cellatlar gelmiş canını alıyorlar sanırsın. Evet canı burnundan, ağzından ve çığlıklarından çıkıyor. Ama ben cahilim anlamıyorum. Nasıl anlayacağım ki ?

Kim bana çocuğun nasıl gittiğini anlatmış ? Kim ? Sadece kızıyorum, kızgınlığımdan kuduruyorum, üzüntümden canım çıkıyor, ağlıyorum. Çaresizim. Kimsesizim.

En küçük kardeşim Seyfi, yediği içtiği helal olsun, yeri cennet mekan olsun, hiç unutamam, beni ziyaretlerinde, sanki bir çaredir gibi, bebeğimi alıyor, kollarının arasında ufak ufak sallıyor, sonra başlıyor bildiği, kuran kursundan öğrendiği ama bir türlü tam hazmedemediği duaları tek tek, kelime kelime bebeğimin kulağına fısıldıyor. Kurtarırsa bu kurtarır diyor. Küçük kardeşim daha çok çocuk. Durmadan yorulmadan zikrediyor, suretler okuyor, mevlütten parçalar okuyor. Güzel de okuyor. Okuyor oğlu okuyor. Ama bebeğimin dudakları bile artık kıpırdamıyor. Duyuyor mu duaları ? Nerelerde geziniyor bebeğim ? Nerelerdedir ruhu ? Bir ara gözlerini açıyor ve dayısına yalvarırcasına bakıyor, hem yalvarıyor hem de sanki minnet duygusunu dillendiriyor. Sanki sağol dayıcığım, elinden geleni, yapacağını yaptın ama bana ayrılan zaman çetvelim doldu bana müsaade diyor. Ve gözlerini kapıyor bir daha açmamacasına. Canım gidiyor. Paralanıyorum. Paramparça oluyorum.

Bebeğim gidiyor. Ben kalıyorum. Zaman geçmiyor.

Bebeğim aynen böyle gitti. Bu bebek benim hayatımdı. Hayatımın bütün acılarının, bütün üzüntülerinin meyvasıydı. Acı ve üzüntüden başka bir şey tadmadım zaten. Acı ve üzüntüm bu bebekte toparlanmış, bir külçe gibi somutlaşmıştı. İki göz kapkara, bir ağız küçük, iki kulak geniş, iki minik kol, iki bükür bacak ve hepsi bu kadar. Toplasan da çıkarsan da hepsi bu kadar. Küçük bir bebek, bir yılını bile doldurmadan çekip giden. Kara talih. Kara toprak. Kara, kapkara kader.

O küçük vücudu toprağa vermek.

Evden, ev demeye bin şahit lazım evden, çıkarılırken bebeğim, cansız, orada ayaklarım kesildi işte. Ne bir adım atabiliyorum. Ne ağızımdan bir çığlık çıkıyor, ne bir ses. Bitmişim. Oğlumun, o minik cansız oğlumun ölüsünü orada gördüm ve ayaklarım kesiliverdi aniden. Bittim orada. Sesim ve soluğum çıkmaz oldu. Büyük üzüntü. Büyük yıkıntı. Büyük haksızlık.

Her şey orada oldu ve bitti : Orada oğlun öldü dediler. Daha sonra ne bir ölüye bakabildim, ne de bir mezarlığa gidebildim. Ölümle alışverişimi o gün orada kestim. Şimdi biliyorum sıra bende, olsun, ölümü korkusuz bekliyorum. Bir bebeği sorgusuz sualsiz anasının kucağından çekip alan ölümden kim korkar ? Ölüm mesele değil. Asıl mesele ölmek.

Orada o evde, bin şahit lazım ev demek için evde, kalamazdım artık. Bitik kocamın, aşağılık, pislik, hain, korkak, it, igfalci eniştemin, saf ve salak ve beş vakit namazında ablamın yüzüne, sahte tebessümlere, hakiki ama örtülü acılara, hakiki ama derin acılara, hakiki ama söylenmeyen söylenemeyen gerçeklere tahammül edemezdim artık.

Gitmeliydim. Onlarla hesabımı kesip ve alıp özgürlüğümü çekip gitmeliydim. Kaçmalıydım onlardan. Gitmeliydim buralardan.

Onlardan ve ailemin kalan diğer üyelerinden kaçmalıydım. Uzaklara. Çok uzaklara. Acımla. Üzüntümlle. Gerçeklerimle. Yaşanmışlıklarımle. Ama artık alabildiğine özgür.

Evet baş kaldırmak gerekiyordu.

Baş kaldırdım ve firar ettim.

Aç ama özgür.

Önemli olan da buydu sonuç itibariyle.

Aç ama özgür.

İçindekiler

Babam

Kent

Oğlum ölüyor galiba

“Sekiz canla kalabalık bir aileydik belki ama tek başımızaydık. Anamın ve babamın buralarda hiçbir akrabası, tanıdığı, eşi, dostu yoktu. Yalnızdık. Kaynaşmışık komşularımızla ama biz bize yine de yalnızdık. Belki bu tek başınalıktan ailemiz içinde birbirimize çok bağlıydık. Güçlü ve inanılmaz bir bağlılık. Anca beraber kanca beraber demindeydik. Yoksulduk, yarı aç ve yarı toktuk belki ama mutluyduk. Bizbizeliğimiz bize yetiyordu.

Küçüktüm ve sürekli açık havada, yükseklerde yalın ayak koşmaktı benim için mutluluk. Ana ve babam ve kardeşlerimle gülmekti mutluluk. Çocuktum ama çocuk olduğumu bilmiyordum. Yaşamın hep böyle bir şey olacağını sanıyordum. Yaşam başka ne olabilirdi ?”

M. ŞEHMUS GÜZEL

HIDIRLAR KIZI

ekitap.ayorum.com